

Kohtuasi C-330/19**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

23. aprill 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Hoge Raad der Nederlanden (Madalmaade kõrgeim kohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

19. aprill 2019

Kassatsioonkaebuse esitaja:

Staatssecretaris van Financiën

Vastustaja kassatsioonimenetluses:

Exter BV

Põhikohtuasja ese

Liitu imporditud kaup (hüdrolüsaadid), mis pärines Taist, suunati peatamismenetlust kohaldades seestöötlemise protseduurile. Impordi toimumise ajal kehtis tariifne soodusmeede, mille kohaldamine hiljem peatati. Imporditud kaupa lõpuks ei reeksportitud, vaid suunati vabasse ringlusse. Maksuamet määras tasuda tuleva tollimaksu kindlaks tavalise maksumäära alusel, kuna tariifne soodusmeede oli selleks ajaks peatatud.

Põhikohtuasjas vaidlustab Staatssecretaris (riigisekretär) oma kassatsioonkaebusega teise astme kohtu otsuse, mille kohaselt tuli tollivõla kindlaksmääramisel aluseks võtta eeskirjad, mis olid imporditud kauba suhtes kohaldatavad ajal, mil võeti vastu asjaomane deklaratsioon kõnealuse kauba suunamiseks seestöötlemise protseduurile, ja järelikult tuli tollimaksu alandada selliselt, et see vastaks soodustariifile.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Tekib küsimus, kas asjaomane imporditollimaks kujutab endast aspekti, mis on hõlmatud mõistega „maksustamiselemendid“ nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1992, L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307; edaspidi „tolliseadustik“), artikli 121 lõike 1 tähenduses. Sellest tuleneb järgmine küsimus, kas impordimaksude arvutamisel tuleb aluseks võtta tariifne soodusmeede, mis oli kohaldatav ajal, mil kaup peatamismenetlust kohaldades seestöötlemise protseduurile suunati, või tavaline maksumäär, kuna tariifne soodusmeede oli kauba vabasse ringlusse suunamise ajal peatatud. ELTL artikli 267 alusel algatatud menetlus.

Eelotsuse küsimus

Kas ühenduse tolliseadustiku artikli 121 lõige 1 toob kaasa selle, et tariifset soodusmeedet, mida võidi imporditud kauba suhtes kohaldada ajal, mil kaup peatamismenetlust kohaldades seestöötlemise protseduurile suunati, võidakse arvesse võtta veel ka selle tollivõla summa määramisel, mis tekib muutmata või muudetud kujul kauba suunamisel vabasse ringlusse, kui kõnealune meede on vabasse ringlusse suunamise deklaratsiooni vastuvõtmise ajal peatatud?

Viidatud õigusnormid

Tolliseadustiku artikli 4 punktid 9 ja 10, artikli 20 lõike 3 punkt c, punktid d–f ja lõiked 4 ja 5, artikkel 67, artikli 79 lõige 2, artikkel 112, artikkel 114, artikli 117 punkt c, artikli 121 lõige 1, artikkel 122, artikkel 135, artikkel 144, artikkel 151, artikli 201 lõige 2, artikli 214 lõige 1

Nõukogu 16. juuli 1985. aasta määrus (EMÜ) nr 1999/85 seestöötlemisega seotud soodustuste süsteemi kohta (EÜT 1999, L 188, lk 1)

Nõukogu 22. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 732/2008, millega kohaldatakse üldiste tariifsete soodustuste kava ajavahemikus 1. jaanuar 2009 kuni 31. detsember 2011 ja millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 552/97 ja (EÜ) nr 1933/2006 ja komisjoni määrusi (EÜ) nr 1100/2006 ja (EÜ) nr 964/2007 (ELT 2008, L 2011, lk 1)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 732/2012 üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 978/2008 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT 2012, L 303, lk 1)

Komisjoni 27. septembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1006/2011, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa (ELT 2011, L 282, lk 1)

Komisjoni 9. oktoobri 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 927/2012, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa (ELT 2012, L 304, lk 1)

Komisjoni 17. detsembri 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1213/2012, millega peatatakse tariifsed soodustused teatavatele GSP raames soodustatud riikidele teatavate GSP jaotiste osas vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 978/2012, millega kohaldatakse üldiste tariifsete soodustuste kava (ELT 2012, L 348, lk 11)

Komisjoni 4. oktoobri 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1001/2013, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa (ELT 2013, L 290, lk 1)

Asjaolude ja põhikohtuasja lühikokkuvõte

- 1 Seoses valgu hüdrolüsaatidega, mis on toiduainetööstuses kasutatav tooraine, oli äriühingul Exter ajavahemikul 23. maist 2012 kuni 23. maini 2015 lubatud peatamismenetlust kohaldades kasutada seestöötlemise protseduuri. Ajavahemikul 12. novembrist 2012 kuni 17. juunini 2013 suunas Exter kõnealusele protseduurile kaheksa kaubasaadetist.
- 2 Imporditud hüdrolüsaadid liigitati kombineeritud nomenklatuuri alamrubriiki 2106 90 92, mille suhtes kehtis kõnealusel ajal tavaline tollimaksumäär 12,8%.
- 3 Kuni 31. detsembrini 2013 oli hüdrolüsaatidele siiski kohaldatav tariifne soodusmeede, millele tuginedes alandati soodustatud riigist, sealhulgas Taist pärit kauba tollimaksumäära 8,9%-le.
- 4 Ajavahemikul 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2016 oli kõnealune tariifne soodusmeede peatatud. Seepärast kehtis sellel ajavahemikul tavaline maksumäär 12,8%.
- 5 Pärast seestöötlemist otsustas Exter jätta osa seestöötlemise protseduuri läbinud hüdrolüsaate reeksportimata ja nende suhtes seestöötlemise tolliprotseduur lõpetada. Ajavahemikul 4. veebruarist 2014 kuni 26. augustini 2014 deklareeris ta kõnealuse kauba vabasse ringlusse suunamiseks, teatades, et kaup pärineb Taist ja et tal on olemas vajalikud päritolusertifikaadid. Exter palus maksuametil võtta tollivõla arvutamisel aluseks määruses (EÜ) nr 732/2008 sätestatud tollimaksu soodusmäär 8,9%. Maksuamet keeldus, kuna soodusmeede oli kuupäeval, mil esitati vabasse ringlusse lubamise deklaratsioon, peatatud, ja kohaldas tavalist määra 12,8%.
- 6 Maksuameti kaudu esitatud apellatsioonkaebuse asjas tegi kohus otsuse, et tolliseadustiku artikli 121 lõike 1 kohaselt oleks tollivõla summa tulnud kindlaks määrata nende maksustamiselementide alusel, mis kehtisid hüdrolüsaatide suhtes kuupäeval, mil võeti vastu asjaomane deklaratsioon kõnealuse kauba suunamiseks

seestöötlemise protseduurile. Seepärast vähendas kohus aluseks võetud tariifi selliselt, et see vastas soodusmäärale. Staatssecretaris van Financiën (rahandusasjade riigisekretär) esitas selle otsuse peale kassatsioonkaebuse.

Põhikohtuasja poolte peamised argumendid

- 7 Staatssecretaris (riigisekretär) vaidlustab punktis 6 nimetatud teise astme kohtu otsuse väitega, et kohaldatav imporditollitariif tolliseadustiku artikli 20 tähenduses ei ole hõlmatud mõistega „maksustamiselemendid“ tolliseadustiku artikli 121 lõike 1 tähenduses. Juhul kui tollitariif või tariifne soodusmeede on viidatud mõistega siiski hõlmatud, on jätnud kohus tähelepanuta eriomased tingimused, mis peavad tolliseadustiku artikli 20 lõike 4 kohaselt olema tariifse soodusmeetme kohaldamisel täidetud.

Eelotsusetaotluse põhjenduse lühikokkuvõte

- 8 Exter ei lõpetanud seestöötlemise tolliprotseduuri mitte kauba reeksportimisega, vaid kauba suunamisega vabasse ringlusse.
- 9 Tolliseadustiku artikli 79 teise lõigu kohaselt hõlmab vabasse ringlusse suunamise tolliprotseduur muu hulgas seaduse alusel tasumisele kuuluvate maksude sissenõudmist. Tolliseadustiku artiklist 67 tuleneb, et seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamisel, millele kaup on deklareeritud, lähtutakse kuupäevast, mil toll tollideklaratsiooni aktsepteerib.
- 10 Tolliseadustiku artikli 201 lõigete 1 ja 2 kohaselt tekib tollivõlg impordil hetkel, mil toll kauba vabasse ringlusse suunamise deklaratsiooni vastu võtab. Kõnealuse tollivõla summa määratakse tolliseadustiku artikli 214 lõike 1 kohaselt eeskirjade alusel, mis on selle kauba suhtes kohaldatavad ajal, kui selle suhtes tekkis tollivõlg.
- 11 See tähendab seda, et sisetöötlemise protseduuri läbinud toodete suunamisel vabasse ringlusse tuleb ühenduse õigusnormide kohaselt tasuda impordimaks, mis on kauba suhtes kohaldatav deklaratsiooni vastuvõtmise ajal. Üks kõnealustest ühenduse õigusnormidest sisaldub tolliseadustiku artikli 20 lõike 3 punktis c, millest tuleneb asjaomane tollitariif. See tähendab ka seda, et seestöötlemise protseduuri läbinud toodete suunamisel vabasse ringlusse võidakse – nagu näeb ette tolliseadustiku artikli 20 lõige 4 – deklarandi taotluse alusel kohaldada tolliseadustiku artikli 20 lõikes 3 sätestatud impordimaksude asemel tariifseid soodusmeetmeid, mis on kohaldatavad liidu turule pääsemise ajal [tolliseadustiku artikli 20 lõike 3 punktid d–f].
- 12 Tolliseadustiku artiklites 121 ja 122 on ette nähtud kaks erinevat arvestuspõhimõtet seestöötlemise protseduurile suunatud kauba puhul tekkiva tollivõla korral.

- 13 Tolliseadustiku artikli 121 lõike 1 kohaselt määratakse tekkinud tollivõlast tulenev tasumisele kuuluv maksusumma, võttes aluseks importkauba suhtes selle seestöötlemise protseduurile suunamise deklaratsiooni aktsepteerimise ajal kohaldatavad maksustamiselemendid. See kord kehtib olenemata sellest, kas imporditud kaupa on vahepeal töödeldud.
- 14 Tolliseadustiku artikli 122 kohaselt tuleb erandina tolliseadustiku artiklist 121 tasuda seestöötlemise protseduuri läbinud kaubalt asjakohased imporditollimaksud, kusjuures tollivõla suurust saab määrata teiste kriteeriumide alusel.
- 15 Teise astme kohtu hinnangul näeb tolliseadustiku artikli 121 lõige 1 ette, et punktides 9 ja 10 nimetatud õigusnormidest tuleb teha erand selles mõttes, et juhul kui tollivõlg tekib kauba suunamisest vabasse ringlusse, tuleb seestöötlemisprotseduurile suunatud kauba puhul kohaldada tollitariifi, mis oli imporditud kauba suhtes kohaldatav kuupäeval, mil see suunati seestöötlemise protseduurile, käesoleva juhul tariifset soodusmeedet.
- 16 Staatssecretarise (riigisekretär) kassatsioonkaebuse väitest tuleneb küsimus, kas tolliseadustiku artikli 121 lõige 1 toob kaasa selle, et vahepeal peatatud tariifset soodusmeedet kohaldatakse sellise kauba suunamisel vabasse ringlusse, mis oli peatamismenetlust kohaldades esialgu suunatud seestöötlemise protseduurile.
- 17 Tolliseadustiku artikli 121 lõiget 1 võiks tõlgendada nii, et mõiste „maksustamiselemendid“ tolliseadustiku tähenduses hõlmab ka tolliseadustiku artikli 20 lõikes 3 nimetatud impordimakse ja tariifsed soodusmeetmeid. Viidatud sätte hollandikeelses versioonis on nimelt märgitud: „percentages en andere heffingsgrondslagen“ [„tavaliselt kohaldatavad maksumäärad ja muud maksustamiselemendid“].
- 18 Sellest tõlgendusest lähtudes nõutakse nii muutmata kujul imporditud kauba kui ka seestöötlemise protseduuri läbinud kauba puhul sisse summa, mida oleks tulnud tasuda seaduse alusel, juhul kui imporditud kaup oleks kohe suunatud vabasse ringlusse. Selle tõlgenduse raames toob tolliseadustiku artikli 121 lõige 1 sisuliselt kaasa maksu selle summa alusel, mille ulatuses oli imporditud kaup seestöötlemise protseduurile suunamise ajal impordimaksudest vabastatud. Selline vabastus oli ette nähtud direktiivi 69/73/EMÜ artiklites 3 ja 16. Selle käsituse tulemusel ei ole oluline, kas tariifne soodusmeede on vahepeal peatatud või lõpetatud, samuti ei ole oluline, et tollivõla arvutamisel aluseks võetaval kuupäeval kehtis taas tavaline maksumäär.
- 19 Siiski võib asuda ka seisukohale, et mõiste „maksustamiselemendid“ tolliseadustiku tähenduses ja järelikult ka tolliseadustiku artikli 121 lõike 1 tähenduses ei ole seotud tavaliste maksumäärade ja tariifsete soodusmeetmetega. Seaduse alusel tasuda tulevate tollimaksude, lõivude ja muude maksude summa määramisel eristatakse mõisteliselt ühelt poolt kohaldatavaid tariife tavaliste tollimäärade või eriomaste maksude ja võimalike tariifsete meetmete (või

tariifsete soodusmeetmete) kujul ja teiselt poolt maksustamiselemente, mida tuleb kohaldada seoses kõnealuste tariifide ja tariifsete meetmetega, nagu kauba väärtus, kauba kaal või kauba kogus.

- 20 Sellise tõlgenduse puhul määratakse tasuta tulevate impordimaksude (tollivõlg) summa erandina tolliseadustiku artiklist 214 vastavalt elementidele (nagu väärtus, kaal või kogus), mis iseloomustavad imporditud kaupa muutmata kujul, see tähendab sellisel kujul, nagu oli imporditud kaup kuupäeval, mil sisetöötlemise protseduurile suunamise deklaratsioon vastu võeti.
- 21 Kõnealuse tõlgenduse kohaselt on selle põhimõtte rikkumine, mille kohaselt määratakse tollimaks kooskõlas tollivõla tekkimise hetkel valitseva faktilise ja õigusliku olukorraga, piiratud.
- 22 Käesolevas asjas tooks see kaasa tagajärje, et Exteril ei ole õigust nõuda tariifse soodusmeetme kohaldamist 2014. aastal. Tollivõla arvutamisel aluseks võetaval kuupäeval (kuupäev, mil võeti vastu vabasse ringlusse suunamise deklaratsioon) oli tariifne soodusmeede nimelt peatatud ja järelikult oli taas kohaldatav tavaline maksumäär.
- 23 Eelotsusetaotluse esitanud kohus eelistab eespool punktis 19 kajastatud tõlgendust. Pärast tolliterritooriumile toodud ja tolliväärtuse määramist vajava kauba suhtes kohaldatavate õigusnormide ühtlustamist ei saa seestöötlemise protseduurile suunamisel enam lähtuda käsitusest, et kaup (teatava reservatsiooniga) on sellel ajal kohaldatavatest impordimaksudest vabastatud, vaid aluseks tuleb võtta käsitus, et toimub (tagantjärele) sissenõudmine selle kuupäeva alusel, mil kaup nõuetekohaselt (või nõuetevastaselt) vabasse ringlusse suunatakse.
- 24 Peale selle näib, et tolliseadustiku artikli 121 lõige 2 põhineb käsitusel, et ajal, mil tollivõlg tolliseadustiku artikli 201 kohaselt tekib, peab olemas olema kehtiv tariifne soodusmeede.
- 25 Tariifseid soodusmeetmeid tariifikvootide ja tariifilagede kujul ei saa tolliseadustiku artikli 20 lõike 5 kohaselt enam kohaldada, kui tariifikvootide puhul ettenähtud impordimaht on saavutatud või kui tariifilagede puhul lõpetab komisjon meetme teatava impordimahu saavutamise tõttu määrusega.
- 26 Seega on võimalik, et alust peatamise meetme kehtestamiseks enam ei esine ja asjaomase kauba importimisel ei ole eeliskohtlemine tulenevalt nende tootmisharude olukorrast, kes toodavad sama kaupa liidus, enam põhjendatud.
- 27 Madalama tariifi kohaldamise jätkamine kahjustaks nimelt sama kaupa tootvate liidu tootmisharude konkurentsipositsiooni, mis ei oleks kooskõlas tolliseadustiku artikli 117 punktiga b, mille kohaselt tuleb seestöötlemise tolliprotseduuri kohaldamisel arvesse võtta ka ühenduse tootjate olulisi huve.

- 28 Lõpuks on eelotsusetaotluse esitanud kohus seisukohal, et Staatssecretarise (riigisekretär) esitatud kassatsioonkaebuse väide lähtub õigustatult sellest, et tolliseadustiku artikli 20 lõikes 4 sätestatud tariifsed soodusmeetmed ei ole automaatselt kohaldatavad nagu tavalised tollimäärad ja muud maksustamiselemendid tolliseadustiku artikli 20 lõike 3 punkti c tähenduses, vaid et deklarant peab nende kohaldamist taotlema.
- 29 Lisaks tuleb märkida, et mõistet „maksustamiselement“ kasutatakse tolliseadustiku eri artiklites, näiteks artiklites 112, 135, 144, 151, 153, 158 ja 214. Mõistele antav tõlgendus võib seega mõjutada ka viidatud artiklite kohaldamist.

TÖÖDOKUMENT